

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea
Hotărârii Guvernului nr. 80/2022 pentru aprobarea Regulamentului
cu privire la organizarea și desfășurarea studiilor superioare de master – ciclul II

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre de Guvern este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării, urmare a analizei calitative a procesului de organizare a programelor de studii superioare de master.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul este elaborat în temeiul art. 90 și 140 alin. (1) lit. b) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, care statuează esența, misiunea, obiectivele și funcționalitatea ciclului II al studiilor superioare, precum și faptul că anume Ministerul Educației și Cercetării elaborează proiecte de alte acte normative în domeniul educației și cercetării în învățământul superior și exercită controlul de stat asupra respectării acestora.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.

Masteratul este al doilea ciclu de studii superioare, destinat aprofundării cunoștințelor într-un domeniu specific sau pentru dezvoltarea unor competențe transversale/ capacităților de cercetare științifică sau de creare artistică. La moment, instituțiile de învățământ superior din țara noastră organizează cca 300 de programe de master, autorizate provizoriu sau acreditate. Necesitatea modificării Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master rezultă din evoluțiile curente din învățământul superior, elaborarea/modificarea actelor normative în domeniu, cerințele pieței muncii și necesitatea creșterii calității, relevanței și atractivității programelor de master. În esență, actualizarea este imperativă pentru a asigura coerența juridică, calitatea academică și funcționalitatea optimă a programelor de master. Printre problemele care impun intervenția în Regulamentul actual, se evidențiază următoarele aspecte-cheie:

- ✓ Deficiențe de corelare între prevederile actuale și criteriile de admitere și de finalizare specifice programelor de master;
- ✓ Probleme în implementarea sau ambiguitatea în ceea ce privește organizarea procesului didactic (ex: credite, discipline, practică) și standardele de evaluare la nivel de master;
- ✓ Necesitatea de integrare a bunelor practici și a cerințelor naționale/europene privind asigurarea calității în învățământul superior la acest nivel de calificare etc.

Astfel, în contextul elaborării/modificării cadrului normativ aplicabil la nivelul studiilor superioare, implicit, programelor de master, se impune necesitatea racordării la următoarele acte normative:

- Noile modificări la Codul educației nr.152/2014 cu privire la cadrele didactice și științifico-didactice încadrate în sistemul universitar (LP 108/2024);
- Aprobarea prin HG 164/2025 a noului Regulament-cadru de organizare și desfășurare a învățământului la distanță și cu frecvență redusă, în scopul diversificării ofertei educaționale a modalităților de instruire, dezvoltării programe de studii flexibile;
- Aprobarea unui nou Plan-cadru pentru studii superioare de licență, master și integrate, aprobat prin Ordinul Ministrului educației și cercetării nr. 510/2025 (Monitorul Oficial, 2025, Nr. 193-194 art. 275), care stipulează criteriile de inițiere, aprobare și organizare a programelor de studii superioare;

- Aprobarea unui nou Nomenclator al domeniilor și specialităților în învățământul superior (HG nr. 412/2024, cu modificările ulterioare) cu domenii și specialități noi;
- Organizarea admiterii la studii superioare **doar online**, utilizând sistemul informațional **eAdmitere**, în baza Conceptului Sistemului informațional „e-Admitere” în învățământul superior (HG nr. 680/2023), cu sprijinul Băncii Mondiale prin intermediul Proiectului „Învățământul Superior din Moldova”;
- Desfășurarea procesului de reorganizare a rețelei instituțiilor de învățământ superior, urmare a fuziunilor, aprobate prin HG 485/2022, HG nr. 1080/2023; HG nr. 167/2025;
- Modificări la procedurile de acordare a burselor de studii în învățământul superior (HG 1009/2006, cu modificările ulterioare – HG 656/2025) etc.

Proiectul de hotărâre de Guvern sus-numit se solicită să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în condițiile statuate de art. 56, alin.(1), din Legea nr. 100/2017, potrivit căreia, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Această urgență este justificată de circumstanțe obiective: necesitatea de a elabora/actualiza programele de master, de a efectua evaluarea internă/externă a calității programelor pentru autorizarea sau acreditare, de a planifica Comanda de Stat pentru anul 2026/27 la studii superioare de a desfășura evaluările semestriale și finale conform noilor prevederi, inclusiv, calcularea mediei de master etc.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Principalele prevederi ale proiectului și **evidențierea elementelor noi**:

Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master necesită armonizare terminologică și corelare funcțională cu politicile educaționale aprobate recent, precum și cu documentele strategice în domeniu. Intervențiile propuse prin proiectul de hotărâre de Guvern sunt determinate de următoarele raționamente:

1. În proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 80/2022 (pct. 2 și 3) au fost actualizate informațiile referitoare la Academia de Administrare Publică, care, actualmente, este Institut Național de Administrație și Management Public (INAMP), în subordinea Guvernului, prin reorganizarea Universității de Stat din Moldova și separarea Institutului de Administrație Publică (HG nr. 167/2025). Conform statutului, **INAMP nu organizează studii superioare de master**, prin urmare, nu poate fi obiectul prezentei hotărâri de Guvern. La fel, în contextul reorganizărilor din învățământul superior, Universitatea Agrară, care era în subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a fost fuzionată cu Universitatea Tehnică a Moldovei, astfel în pct. 3 a fost actualizată lista ministerelor care au în subordine universități.

2. Luând în considerare elaborarea și implementarea unui nou Nomenclator al domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024, și anume faptul că în noul nomenclator au fost definite distinct domeniile de formare pentru ciclul I-licență, II-master și ciclul III-doctorat, a apărut necesitatea de a stabili expres domeniul de master în Regulamentul respectiv (pct.3), precum și norma legală că **toate programele de master trebuie imperativ să fie autorizate provizoriu sau acreditate**.

3. În contextul consolidării relațiilor universităților cu angajatorii și **asigurării relevanței studiilor superioare** conform cerințelor pieței muncii, în pct. 8¹ este stabilită o normă legală care le oferă instituțiilor posibilitatea să deschidă programe de master la solicitarea și în parteneriat cu instituții/organizații publice/private interesate, cu condiția ca acestea să asigure finanțarea programelor respective din surse proprii. Pentru organizații, această prevedere este un instrument strategic de retenție și formare profesională. Companiile pot solicita universităților module specifice pe tehnologii sau metodologii noi care nu sunt încă integrate în trunchiul comun academic. Se pot crea programe pentru

domenii emergente (de exemplu, securitate cibernetică industrială sau managementul sustenabilității în retail) pentru care statul nu are încă resurse alocate. Respectiv, instituțiile publice sau private își pot pregăti proprii angajați la un nivel academic superior, fără a depinde de oferta standard de locuri bugetate.

4. Conform ultimei modificări la Metodologia de evaluare externă a calității în învățământul superior, profesional tehnic și formarea profesională a adulților, aprobată prin HG 616 (pct.62 alin. (3)), în anumite condiții (realizarea standardelor de acreditare peste 92%), instituția de învățământ superior poate obține acreditare **nu doar pe 5 ani**, cum a fost anterior, dar pentru o **perioadă de șapte ani**, punctul respectiv fiind modificat și în proiectul Regulamentului în cauză.

5. Pe parcursul ultimilor doi ani, înscrierea la concursul de admitere pentru candidații la studii superioare, inclusiv, de master a avut loc **online**, utilizând sistemul informațional **eAdmitere**, accesând pagina web **eadmitere.gov.md** cu semnătura electronică. În acest context, au fost modificate prevederile care țin de procesul de înscriere la concursul de admitere, informația obligatorie care trebuie adusă la cunoștința candidaților, componentele mediei generale de admitere, criteriile de selecție și înmatriculare la studii. În contextul implementării sistemului informațional **eAdmitere**, s-a decis ca candidații să se înscrie la concursul de admitere concomitent la maximum **3 instituții de învățământ superior**, unde pot selecta cel mult **3 programe de studii** în ordinea priorității personale.

6. Luând în considerare practica defectuoasă existentă privind susținerea minimului curricular de către absolvenții altor domenii, inclusiv, abordarea formală a acestei prevederi legale, se oferă studenților respectivi, pe lângă cele două obținute (30 ECTS acumulate în timpul studiilor superioare de licență, sau recunoașterea creditelor din domeniul dat acumulate la unitățile de curs/modulele relevante programului de master), **posibilitatea de a parcurge minimul curricular în timpul primului an academic de master**.

7. Pentru programele de studii superioare de master, sunt stabilite detaliat **etapele de elaborare** a acestora de către catedre, avizare la consiliul facultății, aprobare la senat și coordonare cu Ministerul Educației și Cercetării, după caz, și cu ministerul de resort.

8. Sunt stabilite distinct domeniile/specialitățile ca care se interzice **învățământul cu frecvență redusă și la distanță**. Această restricție este impusă în principal pentru a asigura calitatea formării profesionale și pentru că anumite domenii necesită în mod obligatoriu o componentă practică semnificativă și contact direct cu echipamente, pacienți, materiale sau situații care nu pot fi replicate eficient în mediul online sau prin frecvență redusă. De ex., anumite specialități necesită lucrul în ateliere, studiouri și laboratoare specializate (modelaj, desen, utilizarea de echipamente specifice), interacțiunea directă și evaluarea fizică a lucrărilor, sau activități practice pe șantier, lucrări de laborator complexe și utilizarea unor echipamente și instrumente care necesită prezență fizică și îndrumare directă etc.

9. La fel, având în vedere multiplele cereri din partea studenților, care au ajuns la concluzia ca au făcut o alegere greșită la admitere, Regulamentul a fost completat cu prevederi clare cu privire la **promovarea și transferul studenților**, perioada, condițiile și, respectiv, anumite restricții, pentru asigurarea calității și ordinii în procesul de rezolvare a acestor situații.

10. Luând în considerare concluziile făcute în urma desfășurării **Studiului privind nivelul de integritate academică în universitățile din Republica Moldova**, organizat pe parcursul a doi ani (2024, 2025), implicit, *percepțiile și experiențele studenților privind plagiatul, fraudă și corupția în învățământul superior*, și anume faptul ca cca 20% din respondenți nu considera grav copiatul la examene și plagiatul, la fel, nu considera a fi mare problemă cca 23% din respondenți, iar oferirea mitei pentru note și cumpărarea tezei nu reprezintă o încălcare gravă pentru cca 6% din studenții intervievați, a fost introdusă **o normă distinctă** privind interzicerea restabilirii la studii a persoanelor care s-au manifestat prin încălcări grave ale codului de etică universitară (fraudă, plagiat, violență, hărțuire, corupție etc.).

Totodată, având în vedere riscurile de copiat, plagiat și utilizarea masivă a tehnologiilor de inteligență artificială, se stabilește prioritară organizarea examinării orale (sau în format combinat) drept modalitate de referință în evaluarea semestrială. Această măsură vizează validarea directă a competențelor dobândite și garantarea integrității academice.

La fel, se stabilește ca instituțiile de învățământ superior să asigure promovarea și respectarea principiilor de integritate academică în procesele de învățare, predare și evaluare, inclusiv prin evaluări corecte și transparente, prevenirea fraudelor academice și informarea sistematică a studenților și personalului didactic cu privire la normele de etică academică.

Modificările propuse creează un cadru normativ de referință pentru consolidarea integrității academice în învățământul superior, printr-o abordare sistemică care îmbină obligațiile instituționale, responsabilitatea publică, precum și mecanismele de prevenire și sancționare. Instituționalizarea integrității se consolidează prin obligativitatea adoptării și aplicării codurilor de etică, prin crearea comisiilor de etică și prin proceduri clare de sesizare, examinare și soluționare a abaterilor. Această abordare transformă integritatea academică într-un element important al guvernanței universitare, asigurând coerență și uniformitate în aplicarea normelor.

11. Luând în considerare prevederea legală care statuează că durata totală cumulată a studiilor la ciclul I – licență și ciclul II – master trebuie să fie de **cel puțin 300 de credite ECTS**, precum și faptul că candidații la studii, tradițional, încearcă să ocolească această normă, este stabilit expres că dreptul de înscriere la studii de masterat este condiționat de numărul de credite ECTS acumulate la ciclul de licență, astfel: absolvenții programelor de licență de 180 de credite ECTS sunt eligibili pentru masteratele de 120 de credite ECTS; absolvenții programelor de licență de 240 de credite ECTS sunt eligibili pentru masteratele de 90 sau 120 de credite ECTS. De asemenea, absolvenții programelor de studii superioare de licență de 180 de credite ECTS pot fi admiși la programe de studii de 90 de credite ECTS în condițiile în care dețin deja o diplomă de master sau au acumulat numărul necesar de credite prin micro-certificări în același domeniu de formare profesională.

12. Având în vedere multiplele solicitări din partea studenților apărute pe parcursul sesiunii de admitere referitoare la posibilitatea de a urma studii în paralel la o a doua specializare/program de studii, pe modelul reglementărilor aplicabile ciclului de licență, se impune următoarea reglementare oficială pentru programele de master: luând în considerare ciclul scurt de studii de master, durata redusă a acestui ciclu de formare profesională, gradul înalt de dificultate, complexitatea și nivelul academic avansat al programelor de master, se interzic în mod oficial studiile în paralel la alte programe și reducerea duratei studiilor. Această măsură asigură menținerea calității procesului de instruire și de cercetare, dar și absolvirea cu succes a programelor de master în condițiile academice optime.

13. Conform modificărilor la Codul educației (LP 108/2024), sunt actualizate punctele ce vizează cadrele didactice care au dreptul să predea la master, și anume, în cazul învățământului *artistic și sportiv*, precum și în domeniile *tehnologiilor informaționale și comunicaționale, jurnalismului și comunicării, tehnicilor audiovizuale și producției media*, instituțiile de învățământ superior pot încadra în activitatea didactică cercetători și practicieni consacrați din țară sau din străinătate cu o experiență valoroasă în domeniu, iar în domeniile *milităriei, securității și ordinii publice*, instituțiile de învățământ superior pot încadra în activitatea didactică personalități care dețin grade militare/speciale superioare și supreme.

14. Sunt prevederi distincte care vizează conducătorul de teză de master și perioada concretă de stabilire a temei tezei de master.

15. Pentru asigurarea corectitudinii și echității în aprecierea reușitei academice a studenților, în contextul utilizării masive a IA, dar și reieșind din numărul de credite ECTS, se propune modificarea formulei pentru stabilirea **notei medii generale de master**, și anume ca medie aritmetică a notei obținute

la susținerea tezei de master și a mediilor semestrelor de studii.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu există.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Regulamentul stabilește criterii mai riguroase privind admiterea, metodologia didactică, evaluarea tezei de master și corpul profesoral. Aceasta conduce la creșterea credibilității și a recunoașterii diplomelor de master, contribuind la formarea unei forțe de muncă înalt calificate și la dezvoltarea societății în ansamblul său.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Programele de studii superioare de master sunt finanțate în limita bugetelor aprobate anual, la <i>Programul/Subprogramul 8810 Învățământ superior</i> . Astfel, conform Legii bugetului nr. 322/2025, pentru anul 2026, pentru ciclul II-master sunt planificate 284.792,0 mii lei .
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Acțiuni de impact suplimentare nu există.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul asigură protecția datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul nu prezintă riscuri de discriminare după criteriile de gen, apartenență etnică etc.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu are impact asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Proiectul nu are impacturi și informații relevante.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu sunt necesare măsuri normative suplimentare.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Conform prevederilor Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițiativa de elaborare a actului normativ menționat a fost plasat pe pagina web a Ministerului Educației și Cercetării în rubrica: Transparența decizională/Anunțuri privind inițierea elaborării deciziilor: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15402
Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost publicat pentru consultare publică pe pagina web oficială: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15909
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost supus avizării în cadrul procesului respectiv. Informația referitoare la concluziile expertizelor și ale universităților, a fost inclusă în sinteza obiectivelor și propunerilor/recomandărilor la prezentul proiect.
Proiectul a fost expertizat de către Centrul Național Anticorupție, care a constatat că în procesul de

promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale, iar implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect.

La fel, proiectul a fost expertizat de către Ministerul Justiției, majoritatea propunerilor fiind acceptate.

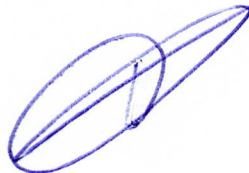
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul respectiv este compatibil și respectă cadrul normativ existent.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul nu necesită măsuri speciale pentru a fi implementat.

Ministru

Dan PERCIUN

